



Asociación de Instituciones de Inversión Colectiva y Fondos de Pensiones

# AHORRO FINANCIERO DE LAS FAMILIAS ESPAÑOLAS

2009

Según el análisis realizado por INVERCO, a partir de los datos publicados por el Banco de España:

- El saldo acumulado del ahorro financiero (activos financieros) de las familias españolas a cierre del cuarto trimestre de 2009, ha totalizado **1,75 billones de euros**, lo que representa **un aumento del 3,7% con respecto a cierre de 2008**, como consecuencia de las variaciones positivas en las valoraciones de los activos de renta variable y de los nuevos flujos de ahorro.
- La ponderación de cada instrumento sobre el total del ahorro (1,75 billones) es la siguiente: los **depósitos bancarios** suponen el 42,2%, las **IIC (Fondos y Sociedades de Inversión)**, con un 8,5%, el ahorro en **seguros** supone el 8,7%, y el materializado en **Fondos de Pensiones** el 6,4%.
- El **activo financiero neto** de las familias (activos-pasivos) se situó en 0,80 billones de euros, donde gran parte del pasivo financiero sigue financiando la compra de activos inmobiliarios. **El volumen de pasivos de las familias ha disminuido en 2009 por primera vez desde que se empezó a elaborar este informe en 1980.**
- Ha habido un **flujo positivo de ahorro** durante 2009 de 43.935 millones de euros, un 47% más (13.935 millones de euros que en 2008).



# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS

## ESPAÑOLAS:

(Porcentaje del saldo sobre el total)

### AHORRO FINANCIERO DE LAS FAMILIAS ESPAÑOLAS

Saldo (millones de euros)

| Activos Financieros                     | 1.995          | 2.000            | 2.002            | 2.004            | 2.006            | 2.007            | 2.008            | 2.009            |
|---|----------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>I. DEPÓSITOS Y EFECTIVO</b>          | <b>321.000</b> | <b>416.976</b>   | <b>473.330</b>   | <b>541.247</b>   | <b>671.198</b>   | <b>730.463</b>   | <b>805.828</b>   | <b>831.565</b>   |
| Efectivo                                | 44.105         | 52.909           | 48.873           | 70.031           | 86.486           | 89.036           | 92.217           | 92.986           |
| Depósitos transferibles                 | 35.161         | 58.652           | 70.281           | 84.902           | 288.746          | 275.389          | 267.923          | 308.992          |
| Otros depósitos                         | 241.734        | 305.415          | 354.176          | 386.314          | 295.966          | 366.038          | 445.688          | 429.587          |
| <b>II. INSTITUC. INV. COLECTIVA (1)</b> | <b>64.769</b>  | <b>143.777</b>   | <b>133.928</b>   | <b>179.196</b>   | <b>214.117</b>   | <b>205.393</b>   | <b>149.338</b>   | <b>148.098</b>   |
| Fondos de Inversión                     | 64.769         | 143.777          | 133.928          | 172.645          | 205.655          | 195.564          | 142.625          | 140.363          |
| Sociedades de Inversión                 | 2.509          | 15.439           | 18.900           | 6.551            | 8.462            | 9.829            | 6.712            | 7.735            |
| <b>III. FONDOS DE PENSIONES</b>         | <b>21.457</b>  | <b>51.251</b>    | <b>61.947</b>    | <b>77.543</b>    | <b>108.767</b>   | <b>112.714</b>   | <b>105.037</b>   | <b>111.812</b>   |
| Externos                                | 12.822         | 38.621           | 49.267           | 63.143           | 81.200           | 85.842           | 78.406           | 84.789           |
| Internos                                | 8.635          | 12.630           | 12.680           | 14.400           | 27.567           | 26.872           | 26.631           | 27.023           |
| <b>IV. INVERSIÓN DIRECTA</b>            | <b>159.420</b> | <b>303.285</b>   | <b>260.355</b>   | <b>423.412</b>   | <b>627.047</b>   | <b>656.791</b>   | <b>426.208</b>   | <b>454.247</b>   |
| Renta Fija                              | <b>25.909</b>  | <b>26.417</b>    | <b>25.601</b>    | <b>40.940</b>    | <b>45.095</b>    | <b>52.929</b>    | <b>46.101</b>    | <b>45.603</b>    |
| Corto plazo                             | 7.554          | 2.699            | 2.108            | 2.121            | 2.690            | 6.134            | 6.738            | 2.745            |
| Largo plazo / Préstamos                 | 18.355         | 23.718           | 23.493           | 38.819           | 42.405           | 46.795           | 39.363           | 42.858           |
| Otras participaciones                   | <b>10.316</b>  | <b>26.391</b>    | <b>40.843</b>    | <b>58.777</b>    | <b>78.005</b>    | <b>77.793</b>    | <b>53.899</b>    | <b>51.034</b>    |
| Renta Variable                          | <b>123.195</b> | <b>250.477</b>   | <b>193.911</b>   | <b>323.695</b>   | <b>503.947</b>   | <b>526.069</b>   | <b>326.208</b>   | <b>357.609</b>   |
| Cotizada                                | 30.602         | 116.341          | 81.999           | 105.389          | 156.213          | 155.531          | 75.387           | 113.563          |
| No cotizada                             | 92.593         | 134.136          | 111.912          | 218.306          | 347.734          | 370.538          | 250.821          | 244.046          |
| <b>V. SEGUROS</b>                       | <b>32.961</b>  | <b>84.122</b>    | <b>105.895</b>   | <b>122.151</b>   | <b>142.280</b>   | <b>146.132</b>   | <b>144.734</b>   | <b>151.581</b>   |
| Reservas mat. vida (ind/colect)         | 25.986         | 71.310           | 89.846           | 102.088          | 116.436          | 118.257          | 115.060          | 121.866          |
| Otras reservas                          | 6.975          | 12.812           | 16.049           | 20.063           | 25.844           | 27.875           | 29.673           | 29.715           |
| <b>VII. CRÉDITOS</b>                    | <b>23.159</b>  | <b>22.817</b>    | <b>24.352</b>    | <b>28.603</b>    | <b>29.464</b>    | <b>26.022</b>    | <b>21.261</b>    | <b>16.586</b>    |
| <b>VIII. OTROS</b>                      | <b>9.381</b>   | <b>15.072</b>    | <b>16.629</b>    | <b>20.200</b>    | <b>32.613</b>    | <b>35.440</b>    | <b>37.486</b>    | <b>38.168</b>    |
| <b>TOTAL</b>                            | <b>641.182</b> | <b>1.046.944</b> | <b>1.083.513</b> | <b>1.400.360</b> | <b>1.825.486</b> | <b>1.912.955</b> | <b>1.689.890</b> | <b>1.752.056</b> |
| Crecimiento anual                       | 10,3%          | 2,7%             | -2,4%            | 12,7%            | 13,8%            | 8,5%             | -11,7%           | 3,7%             |
| Activos/PIB                             | 143,5%         | 171,5%           | 155,1%           | 167,2%           | 179,8%           | 181,7%           | 152,8%           | 166,3%           |
| <b>Pasivos financieros</b>              | <b>188.262</b> | <b>340.346</b>   | <b>430.830</b>   | <b>591.124</b>   | <b>831.870</b>   | <b>922.740</b>   | <b>956.648</b>   | <b>949.956</b>   |
| Pasivos financ/PIB                      | 42,1%          | 55,7%            | 61,4%            | 79,6%            | 85,4%            | 88,6%            | 86,5%            | 90,2%            |
| Activos financieros netos/PIB           | 101,4%         | 115,7%           | 93,7%            | 87,6%            | 94,3%            | 93,1%            | 66,3%            | 76,1%            |

| VARIACIONES ANUALIZADAS |       |       |       |       |       |       |       |       |  |  |  |  |
|-------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--|--|--|--|
| 85-90                   | 90-95 | 95-00 | 00-05 | 05-09 | 2.006 | 2.007 | 2.008 | 2.009 |  |  |  |  |
| 14%                     | 9%    | 6%    | 8%    | 8%    | 13%   | 9%    | 10%   | 3%    |  |  |  |  |
| 24%                     | -4%   | 4%    | 10%   | 3%    | 8%    | 3%    | 4%    | 1%    |  |  |  |  |
|                         |       | 13%   | 71%   | 3%    | 9%    | -5%   | -3%   | 15%   |  |  |  |  |
| 12%                     | 10%   | 5%    | -4%   | 15%   | 20%   | 24%   | 22%   | -4%   |  |  |  |  |
| 150%                    | 200%  | 24%   | 8%    | -5%   | 5%    | -4%   | -27%  | -1%   |  |  |  |  |
| 150%                    | 200%  | 24%   | 7%    | -6%   | 5%    | -5%   | -27%  | -2%   |  |  |  |  |
|                         | -20%  | 103%  | -11%  | 2%    | 20%   | 16%   | -32%  | 15%   |  |  |  |  |
| 357%                    | 17%   | 28%   | 18%   | 3%    | 11%   | 4%    | -7%   | 6%    |  |  |  |  |
|                         | 60%   | 40%   | 18%   | 3%    | 12%   | 6%    | -9%   | 8%    |  |  |  |  |
| 252%                    | 1%    | 9%    | 20%   | 2%    | 10%   | -3%   | -1%   | 1%    |  |  |  |  |
| 15%                     | 26%   | 18%   | 12%   | -1%   | 31%   | 5%    | -35%  | 7%    |  |  |  |  |
| 11%                     | 0%    | 0%    | 6%    | 7%    | 33%   | 17%   | -13%  | -1%   |  |  |  |  |
| 63%                     | -10%  | -13%  | -1%   | 1%    | 3%    | 128%  | 10%   | -59%  |  |  |  |  |
| -3%                     | 15%   | 6%    | 6%    | 7%    | 36%   | 10%   | -16%  | 9%    |  |  |  |  |
|                         |       | 31%   | 31%   | -5%   | 16%   | 0%    | -31%  | -5%   |  |  |  |  |
| 20%                     | 33%   | 21%   | 10%   | -1%   | 33%   | 4%    | -38%  | 10%   |  |  |  |  |
|                         |       | 56%   | 0%    | -1%   | 32%   | 0%    | -52%  | 51%   |  |  |  |  |
|                         |       | 9%    | 19%   | -1%   | 34%   | 7%    | -32%  | -3%   |  |  |  |  |
| 72%                     | 42%   | 31%   | 11%   | 3%    | 8%    | 3%    | -1%   | 5%    |  |  |  |  |
| 106%                    | 53%   | 35%   | 11%   | 2%    | 6%    | 2%    | -3%   | 6%    |  |  |  |  |
| 39%                     | 20%   | 17%   | 15%   | 7%    | 17%   | 8%    | 6%    | 0%    |  |  |  |  |
| 5%                      | 1%    | 0%    | 2%    | -7%   | 15%   | -12%  | -18%  | -22%  |  |  |  |  |
| 12%                     | -3%   | 12%   | 8%    | 17%   | 56%   | 9%    | 6%    | 2%    |  |  |  |  |
| 16%                     | 16%   | 13%   | 10%   | 3%    | 18%   | 5%    | -12%  | 4%    |  |  |  |  |

(1) Inst.Inv.Colect: no incluye partícipes personas jurídicas

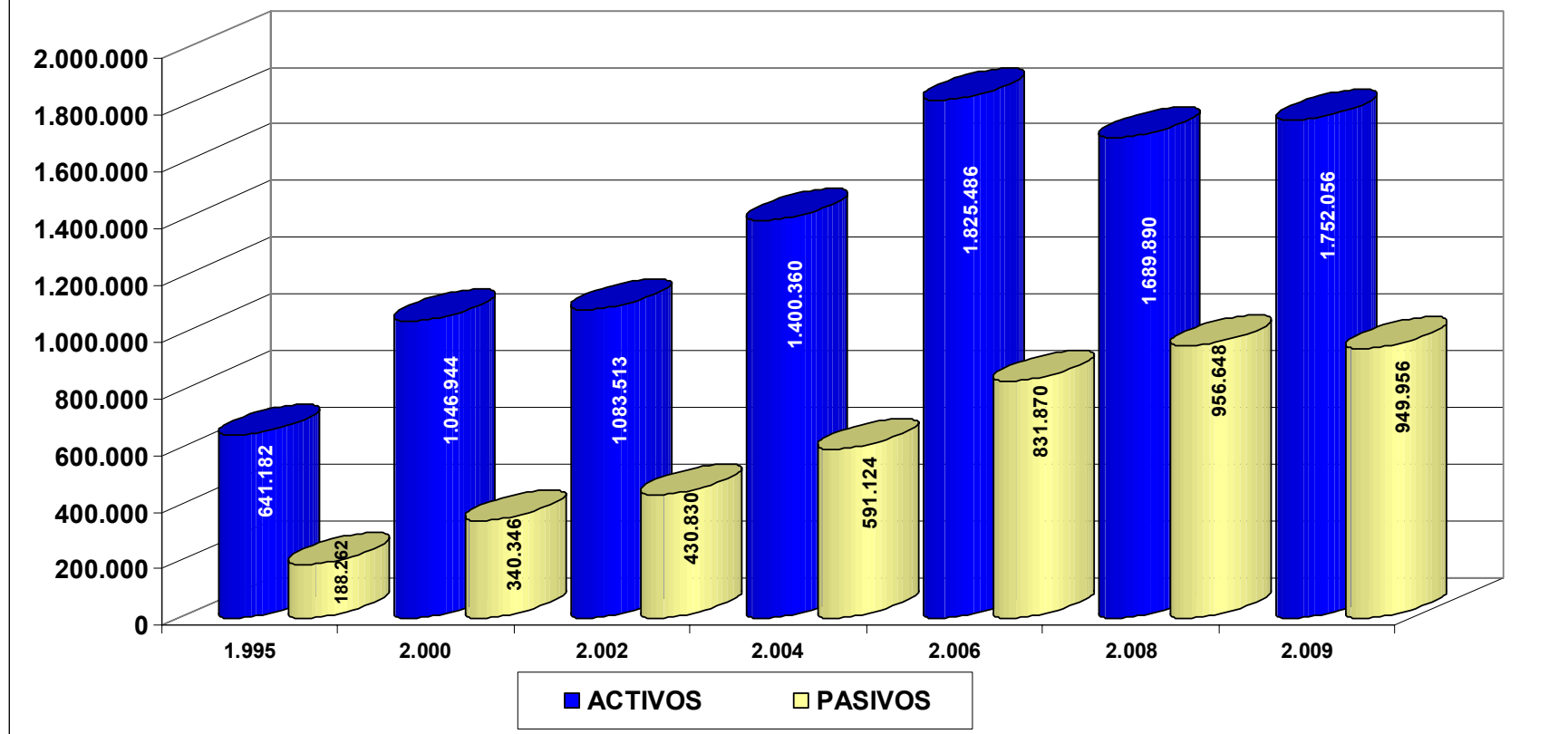
(2) Años 85, 90 y 95: SEC-79. El resto: SEC-95.

# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS

## ESPAÑOLAS:

(Evolución del patrimonio)

### Evolución de los Activos y Pasivos Financieros



# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS

## ESPAÑOLAS:

(Porcentaje del saldo sobre el total)

### AHORRO FINANCIERO DE LAS FAMILIAS ESPAÑOLAS

Saldo (% sobre el total)

| Activos Financieros                     | 1.995        | 2.000        | 2.002        | 2.004        | 2.006        | 2.007        | 2.008        | 2.009        |
|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>I. DEPÓSITOS Y EFECTIVO</b>          | <b>50,1%</b> | <b>39,8%</b> | <b>43,7%</b> | <b>38,7%</b> | <b>36,8%</b> | <b>38,2%</b> | <b>47,7%</b> | <b>47,5%</b> |
| Efectivo                                | 6,9%         | 5,1%         | 4,5%         | 5,0%         | 4,7%         | 4,7%         | 5,5%         | 5,3%         |
| Depósitos transferibles                 | 5,5%         | 5,6%         | 6,5%         | 6,1%         | 15,8%        | 14,4%        | 15,9%        | 17,6%        |
| Otros depósitos                         | 37,7%        | 29,2%        | 32,7%        | 27,6%        | 16,2%        | 19,1%        | 26,4%        | 24,5%        |
| <b>II. INSTITUC. INV. COLECTIVA (1)</b> | <b>10,1%</b> | <b>13,7%</b> | <b>12,4%</b> | <b>12,8%</b> | <b>11,7%</b> | <b>10,7%</b> | <b>8,8%</b>  | <b>8,5%</b>  |
| Fondos de Inversión                     | 10,1%        | 13,7%        | 12,4%        | 12,3%        | 11,3%        | 10,2%        | 8,4%         | 8,0%         |
| Sociedades de Inversión                 | -            | -            | -            | 0,5%         | 0,5%         | 0,5%         | 0,4%         | 0,4%         |
| <b>III. FONDOS DE PENSIONES</b>         | <b>3,3%</b>  | <b>4,9%</b>  | <b>5,7%</b>  | <b>5,5%</b>  | <b>6,0%</b>  | <b>5,9%</b>  | <b>6,2%</b>  | <b>6,4%</b>  |
| Externos                                | 2,0%         | 3,7%         | 4,5%         | 4,5%         | 4,4%         | 4,5%         | 4,6%         | 4,8%         |
| Internos                                | 1,3%         | 1,2%         | 1,2%         | 1,0%         | 1,5%         | 1,4%         | 1,6%         | 1,5%         |
| <b>IV. INVERSIÓN DIRECTA</b>            | <b>24,9%</b> | <b>29,0%</b> | <b>24,0%</b> | <b>30,2%</b> | <b>34,3%</b> | <b>34,3%</b> | <b>25,2%</b> | <b>25,9%</b> |
| <b>Renta Fija</b>                       | <b>4,0%</b>  | <b>2,5%</b>  | <b>2,4%</b>  | <b>2,9%</b>  | <b>2,5%</b>  | <b>2,8%</b>  | <b>2,7%</b>  | <b>2,6%</b>  |
| Corto plazo                             | 1,2%         | 0,3%         | 0,2%         | 0,2%         | 0,1%         | 0,3%         | 0,4%         | 0,2%         |
| Largo plazo                             | 2,9%         | 2,3%         | 2,2%         | 2,8%         | 2,3%         | 2,4%         | 2,3%         | 2,4%         |
| <b>Otras participaciones</b>            | <b>1,6%</b>  | <b>2,5%</b>  | <b>3,8%</b>  | <b>4,2%</b>  | <b>4,3%</b>  | <b>4,1%</b>  | <b>3,2%</b>  | <b>2,9%</b>  |
| <b>Renta Variable</b>                   | <b>19,2%</b> | <b>23,9%</b> | <b>17,9%</b> | <b>23,1%</b> | <b>27,6%</b> | <b>27,5%</b> | <b>19,3%</b> | <b>20,4%</b> |
| Cotizada                                | 4,8%         | 11,1%        | 7,6%         | 7,5%         | 8,6%         | 8,1%         | 4,5%         | 6,5%         |
| No cotizada                             | 14,4%        | 12,8%        | 10,3%        | 15,6%        | 19,0%        | 19,4%        | 14,8%        | 13,9%        |
| <b>V. SEGUROS</b>                       | <b>5,1%</b>  | <b>8,0%</b>  | <b>9,8%</b>  | <b>8,7%</b>  | <b>7,8%</b>  | <b>7,6%</b>  | <b>8,6%</b>  | <b>8,7%</b>  |
| Reservas mat. vida (ind/colect)         | 4,1%         | 6,8%         | 8,3%         | 7,3%         | 6,4%         | 6,2%         | 6,8%         | 7,0%         |
| Otras reservas                          | 1,1%         | 1,2%         | 1,5%         | 1,4%         | 1,4%         | 1,5%         | 1,8%         | 1,7%         |
| <b>VII. CRÉDITOS</b>                    | <b>3,6%</b>  | <b>2,2%</b>  | <b>2,2%</b>  | <b>2,0%</b>  | <b>1,6%</b>  | <b>1,4%</b>  | <b>1,3%</b>  | <b>0,9%</b>  |
| <b>VIII. OTROS</b>                      | <b>1,5%</b>  | <b>1,4%</b>  | <b>1,5%</b>  | <b>1,4%</b>  | <b>1,8%</b>  | <b>1,9%</b>  | <b>2,2%</b>  | <b>2,2%</b>  |
| <b>TOTAL</b>                            | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  | <b>100%</b>  |

Fuentes: INVERCO y Banco de España

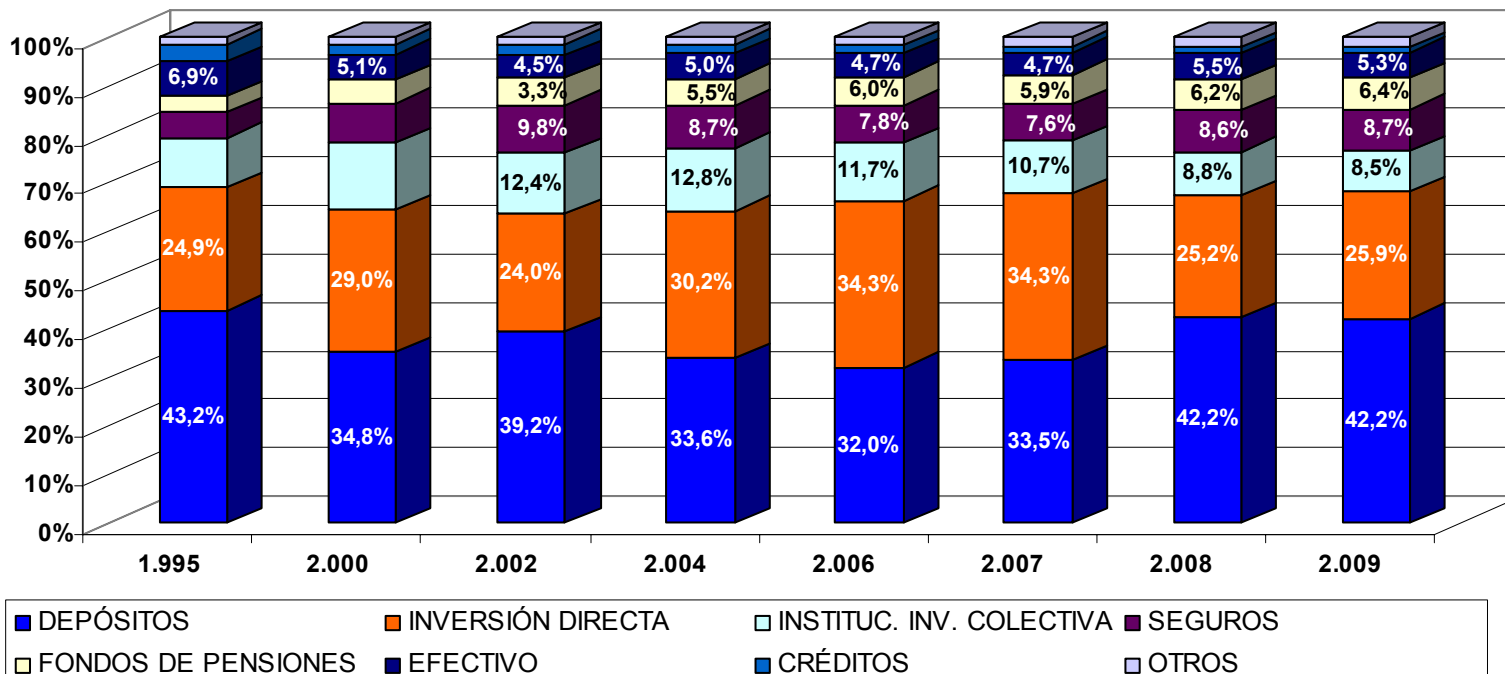
(1) Inst.Inv.Colect: no incluye partícipes personas jurídicas

# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS

## ESPAÑOLAS:

(proporción sobre el total)

### Activos Financieros sobre Total (%)



# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS

## ESPAÑOLAS:

(Flujos anuales en millones de Euros)

### AHORRO FINANCIERO DE LAS FAMILIAS ESPAÑOLAS

Flujos anuales (millones de euros)

| Activos Financieros                     | 1.995         | 2.000          | 2.002         | 2.004         | 2.006          | 2.007          | 2.008          | 2.009         |
|---|---------------|----------------|---------------|---------------|----------------|----------------|----------------|---------------|
| <b>I. DEPÓSITOS Y EFECTIVO</b>          | <b>21.465</b> | <b>42.646</b>  | <b>36.701</b> | <b>42.743</b> | <b>81.097</b>  | <b>59.958</b>  | <b>76.629</b>  | <b>25.962</b> |
| Efectivo                                | 2.239         | -431           | 14.197        | 11.765        | 7.295          | 2.550          | 3.182          | 769           |
| Depósitos transferibles                 | 45            | 3.887          | 4.517         | 8.869         | 23.255         | -13.357        | -7.466         | 41.069        |
| Otros depósitos                         | 19.181        | 39.190         | 17.987        | 22.109        | 50.547         | 70.765         | 80.914         | -15.876       |
| <b>II. INSTITUC. INV. COLECTIVA (1)</b> | <b>4.853</b>  | <b>-19.599</b> | <b>1.788</b>  | <b>12.613</b> | <b>1.719</b>   | <b>-11.715</b> | <b>-39.107</b> | <b>308</b>    |
| Fondos de Inversión                     | 4.853         | -19.599        | 1.788         | 12.850        | 1.783          | -12.725        | -37.341        | -368          |
| Sociedades de Inversión                 | -             | -              | -             | -237          | -64            | 1.010          | -1.767         | 675           |
| <b>III. FONDOS DE PENSIONES</b>         | <b>3.981</b>  | <b>5.959</b>   | <b>6.537</b>  | <b>5.719</b>  | <b>8.259</b>   | <b>6.328</b>   | <b>2.759</b>   | <b>3.598</b>  |
| Externos                                | 1.484         | 5.409          | 5.949         | 4.447         | 4.388          | 3.090          | 1.866          | 1.597         |
| Internos                                | 612           | 550            | 588           | 1.272         | 3.871          | 3.238          | 893            | 2.001         |
| <b>IV. INVERSIÓN DIRECTA</b>            | <b>3.637</b>  | <b>8.218</b>   | <b>5.805</b>  | <b>3.698</b>  | <b>1.854</b>   | <b>19.080</b>  | <b>-5.676</b>  | <b>11.655</b> |
| <b>Renta Fija</b>                       | <b>4.015</b>  | <b>472</b>     | <b>2.355</b>  | <b>929</b>    | <b>9.289</b>   | <b>12.749</b>  | <b>-6.883</b>  | <b>1.583</b>  |
| Corto plazo                             | 2.204         | 45             | -438          | -683          | 1.695          | 2.382          | -1.376         | -3.847        |
| Largo plazo/Préstamos                   | 1.811         | 427            | 2.793         | 1.612         | 7.594          | 10.367         | -5.508         | 5.430         |
| <b>Otras participaciones</b>            | <b>391</b>    | <b>1.907</b>   | <b>1.526</b>  | <b>2.395</b>  | <b>289</b>     | <b>155</b>     | <b>630</b>     | <b>670</b>    |
| <b>Renta Variable</b>                   | <b>-769</b>   | <b>5.839</b>   | <b>1.924</b>  | <b>374</b>    | <b>-7.724</b>  | <b>6.176</b>   | <b>578</b>     | <b>9.402</b>  |
| Cotizada                                | -1.324        | 4.220          | 1.642         | -268          | -5.188         | 11.458         | 1.103          | 10.221        |
| No cotizada                             | 555           | 1.619          | 282           | 642           | -2.536         | -5.282         | -525           | -820          |
| <b>V. SEGUROS</b>                       | <b>6.910</b>  | <b>15.114</b>  | <b>10.944</b> | <b>9.634</b>  | <b>7.445</b>   | <b>3.961</b>   | <b>-706</b>    | <b>6.367</b>  |
| Reservas mat. vida (ind/colect)         | 5.351         | 12.803         | 10.494        | 6.190,0       | 5.768          | 1.930          | -1.830         | 6.325         |
| Otras reservas                          | 718           | 1.411          | 1.414         | 2.034,0       | 1.677          | 2.031          | 1.124          | 41            |
| <b>VI. CRÉDITOS</b>                     | <b>-732</b>   | <b>1.358</b>   | <b>2.444</b>  | <b>791</b>    | <b>3.206</b>   | <b>-3.468</b>  | <b>-4.666</b>  | <b>-4.674</b> |
| <b>VII. OTROS</b>                       | <b>3.677</b>  | <b>3.178</b>   | <b>-4.908</b> | <b>4.188</b>  | <b>10.064</b>  | <b>5.635</b>   | <b>752</b>     | <b>720</b>    |
| <b>TOTAL</b>                            | <b>43.791</b> | <b>56.874</b>  | <b>59.311</b> | <b>79.386</b> | <b>113.644</b> | <b>79.779</b>  | <b>29.985</b>  | <b>43.935</b> |

Fuentes: INVERCO y Banco de España

(1) Inst.Inv.Colect: no incluye partícipes personas jurídicas

# ACTIVOS FINANCIEROS DE LAS FAMILIAS ESPAÑOLAS:

## (Evolución Flujos)

### Evolución Flujos Financieros (acumulado 4T)

